CAPVT VII.

QUamvis ex præmiſſis, ut arbitror, abunde probatum ſit & poſtea ulterius ex infra memorandis experimentis conſtabit, Cicutam calidam eſſe, nequaquam tamen credendum eſt illam Pueris ob calorem, reliquas qualitates in illa ſuperantem, funeſtam fuiſſe, aut ſolo calore tam terrifica & atrocia ſymptomata in Puellis iſtis excitaſſe. Utcunque enim ruſticè vixerint, non raro tamen nacti ſunt λάγανα, ſeu placentas dulciarias, quas parare ſolent ex pipere, Z.Z. Caryophillis, Melle aut rob. Ceraſorum nigrorum cum pauxillo farinæ, præcipue circa Feſta Salvatoris N. & S. Nicolai, Encæniorum &c; nulla n. familia prope tam paupercula tunc erat antequam incolæ à milite hybernante aut tranſeunte fere ad incitas redacti ruſtici fuerant, quin liberos hujuſmodi donariis exhilararet, quas ætas illa harum avidiſſima, nulla mediocritate obſervata, innoxie comedit. Inſuper etiam Vinum, maxime in diebus feſtis & ſolennitatibus nuptialibus non avara manu conceſſerunt: imo tenellis infantibus quando dentiunt vinum infundunt, ſuſque deque habito *Platonis* præcepto, Vini uſu ante decimum ætatis annum interdicente, obtemperantes potius Proverbio apud ipſos inveterato, Matribus Vittas & Calanticas vendendas potius eſſe quam dentientes vino defraudandos. Denique Cibos condire ſolent pipere, Zinzibere, allio, cæpis, quorum quoque natu juniores participes in communi menſa fieri ſolent, imo quandoque ob ætatis illius voracitatem ſe præ adultioribus referciunt: & hactenus quidem ſine notabili damno, nam omnes tum integra valetudine utebantur. Taceo alios pridem & quotidie herbas & radices Cicuta multo calidiores comedere: Sunt integræ Nationes quæ impenſe delectantur raphanis & alliis ingeruntque ſæpiſſimè non avara manu innoxiæ. Novi quendam

vere folia ari primum germinantia large acetario permiſcuiſſe, comeſtaque non aliam ventriculo cæteriſque viſceribus quam ardoris moleſtiam aliquot horis durantem peperiſſe. Apud *Exc. D. Plater. lib. 2. Obſerv. p. m. 435.* quidam ultra triginta annos, ſingulis matutinis, duas radices magnas Zingiberis, paululum ſaltem maſticatas deglutivit, propter imbecillitatem ventriculi à febri quartana contractam; ab illius uſu nec quicquam mali in ventriculo ſenſit, imo inde ad omnia munia graviter obeunda alacrior reddebatur & multorum annorum uſu, nec die uno illa ſine noxa carere potuit. Nec Cicutæ iſtius aquaticæ radix hanc noxam intulit, quia illam crudam copioſeque devorarunt, cum antea more ruſticæ hujus progeniei rapas, raphanos, rad. Petroſelini, Paſtinacæ luteæ impune inglutierint, unde procul dubio avidius his quoque radicibus inhiarunt, illarum quadam ſimilitudine & ſapore ſubdulci deluſi.

Verum Potius in radice Cicutæ iſtius Aquaticæ δύναμις δηλητήρια ſeu Venenata harum noxarum, ſeu præcipuus author, accuſanda erit: licet enim inter maſticandum & deglutiendum nihil adverſi perceperint, *Jacobus Mæderus* hilaris & ſubridens quaſi re bene geſta domum redierit, *Matthæus* Graff ſe de radicibus quoque comediſſe jactarit & una ex puellis lachrymabunda matri conqueſta fuerit à ſociis avarius radicem ſuppeditatam fuiſſe; attamen paulò pòſt magno malo ejus virulentiam experti ſunt. Omnes ſani erant, nullus tum morbus Epidemius graſſabatur: *Jacobus* vix duabus horis elapſis à comeſta Cicutæ radice iteratis vicibus atroci Epilepſia affligitur atque intra ſemihorulæ ſpatium ab illa enecatur: Idem fatum expertus eſt *Matthæus* Graff, atque in eo ſolum differebat Epilepſia quod tardius invadens continua duratione & Symptomatum vehementia *Jacobi* ſuperaret, itidemque dimidiæ horæ ſpatio nihilominus occideret. *Puellæ* quidem omnes vomitus beneficio mortem effugerunt, nihilominus tamen hujuſmodi convulſiones

expertæ

expertæ fuerunt, quæ abunde teſtarentur radicem hanc virulentiſſimæ indolis eſſe. Magis virulenta erat *Cicuta* Romanis *Hiſpanica noviſſima* dicta, de qua *Exc. D. Carolus Drelincurtius Medicus Regius in Galliis nec non Sereniſſimo Principi de Turenna gl.m. olim à Conſiliis Medicis, nunc vero Lugduni in Batavis Medicus Profeſſor Primarius*, ipſis Cal. Nov. 1677. ſcripſit ad me, Medicum quendam & Chirurgum Hagienſes in hortenſi deambulatione conſueta, menſe Aprili hujus anni Cicutam hanc ſaporis percipiendi cauſa ſuctu deguſtaſſe atque ambos citius quàm quadrantis horæ ſpatio mortuos fuiſſe: Idem in literis ſub finem hujus anni confirmat ac hoc veriſſimum abundè ſibi compertum eſſe fidem facit: quæ verò ante obitum excitarit ſymptomata & num multum ſucci in ventriculum demiſerint non memoravit, ſufficit citiſſimam mortem Veneni præſentiſſimi, teſtem eſſe.

In quo natura Veneni Cicutæ hujus aquaticæ ſita ſit, inquirere operæ pretium erit: vere enim *Exc. D. Wedel. de Med. Facultat. l. 2. ſ. 2. c. 1.* monet plurimos errores in forum medicum illatos fuiſſe, non conſiderantibus Medicis penitus, in quo Veneni natura conſiſtat, in eorum occulta qualitate ſola acquieſcentibus: ut hanc cenſuram Jure optimo multis exprobratam evitem, quid ſentiam libere exponam. Omnium Venenorum naturam excutere, intempeſtivum hic foret: ſufficiet tum hujus Plantæ, tum aliarum congenerum una eademque opera vim examinaſſe, quæ in ſubſequentibus experimentis pro virili ſtabilire conabor. Multis Viris doctiſſimis & non levem in naturæ ſecretis indagandis, magno rei Medicæ incremento, operam navantibus anſam dedit ſtatuere Plantas quoque Venenatas qualitate occulta edere effectus ſtupendos, poſtquam viderunt jam *Galeni* ætate, maximam Turbam ſequacium infeliciter illas à manifeſtis derivaſſe, ſeu à *Temperamento* ex quatuor elementorum Peripateticorum varia miſcela reſultante, quod *Exc. D. Bruno*

Dogm.

Dogm. Med. Gener. p. 1. c. 3. §. 2. per ludibrium *Quintam Elementorum Essentiam* vocat ejusque doctrinam tot ἀνεμίδια peperisse, aut fumum nobis vendidisse verissime asserit atque illam merito ματαιολογίας damnat, maxime si à solo temperamento Venenorum vires diducere fautores conarentur: taceo ab aliis illos summæ impudentiæ accusari, qui etiam horum Venenorum vires secundum temperamenta metiuntur, & indicibilem mixtionem oggerentes indicibilis pertinaciæ argui. Observarunt Viri etiam assidui rerum naturalium excultores, à Vegetabilibus venenatis in quantitate exigua ingestis, brevi quoq; tempore, vehementissima symptomata, imo mortem ipsam inferri, quamvis multis medicamentis salutiferis, ex certis signis calidis aut frigidis, calore, frigore aut alia manifesta qualitate impares & inferiores essent, atque experti sunt has noxas in quibuslibet etiam sanissimis & robustissimis quacunque ætate, sexu & temperamentis effeciisse. Has occultas qualitates quidam à Cœlo deducunt & *Astrales* vocunt, ac præ cæteris in perfecte mixtis attendendas autumant; Alii *Essentiales* appellant, seu à forma specifica cujuslibet mixti oriundas. Astrales suis authoribus linquo, qui, ut *Creidan. Instit. Physic. l. 1. tr. 2. c. 9.* loquitur, talibus qualitatibus rem explicare nituntur, videntur Deos cœlo vocare, ut solvant nodum fabulæ. De Essentialibus ulterius inquirendum & quænam hoc nomine veniant & quales in scenam producendæ hic sint, dispiciendum erit. Cicutam, etiam hanc aquaticam in primordio cum aliis rerum naturalium speciebus à Deo O. M. creatam credo cum *Exc. D. Sennert. Pract. l. 6. p. 5. c. 1.* & per se bonam & ad Mundi perfectionem absolvendam & complendam pertinere, ac cum illo existimo habere vires hominibus utiles, quæ etiam non usque adeo ignotæ sunt, ut suo loco indicabitur. Creatura hæc Creatori sapientissimo & potentissimo obediens semina produxit, atque ad hodiernum usque diem in qualibet adultiore nova semina, ni aliunde impe-

diatur,

diatur, ab ipsius Architecto, ceu æterni præcepti memore, progignantur. Architectus iste in semine, quod totius plantæ compendium est, latet, imprimis in illa parte, quam gemmulam vocant & *Exc. D.Sim.Paul.Quadripart.Botan.Cl.2.in Bona*, hilum esse evincit, cui consentit *Exc. D. Hoffmann.* hic ἀρχὴν δρᾶστικὴν καὶ ποιητικὴν locans: ibi in materia compacta, pingui, acri, spirituosa, ceu viscatus & incarceratus permanet, donec terræ congruæ creditus, emollitis involucris, calidioribus & Spirituosis particulis à benefici solis radiis excitatis, provinciam demandatam adire quasi invitetur. In actum autem ut loquuntur, deductus, aut sepultus à Solis radiis suscitatus quasi Architectus iste, involucris seu perruptis, seu oblongatis, deorsum protrudit radices, sursum emittit primum caules, utendo, ceu instrumento, θέρμῳ ἐμφύτῳ seu calore insito sive congenito, in seminis sale potissimum volatili & sulphure seu pingui subtiliore locato: in radicibus efformat poros ad liquorem, futuræ plantæ alimentum admittendum, item in his, ut & in caule, cæteroque ejus systemate sc. in ramis, pediculis, foliis, floribus, theculis, seminum repositoriis, parat varij generis fibras, sub tegmina, pulpas, integumenta, porulos, meatus & ductulos, omnia artificiosissime, sine Syllogismis aut Cynosura, prout nimirùm in primordio creationis à sapientissimo Creatore imperatum fuit, ipseque ad conservationem, augmentum & similis speciei conservationem consultum duxit: de qua re videatur *Exc. Malpighii. Anatome. Plantor. Elegantißima.* Liquor quem radicum pori admittunt, quique per poros meatus & canaliculos in totam plantam dispergitur, illamque irrorat, non videtur esse pura puta aqua, sed imprægnata vario sale & sulphure terræ, quibus ubique locorum abundat: quamvis enim observatum fuerit plantam peculiari vasi includam, ex sola aqua affusa in molem insignem excrevisse, nihil parumvé de pondere, ad trutinam postea vocatæ, terræ decessisse compertum fuerit: unde enim plantis consistentia &

firmitudo, quandoque lignea? In seminibus pingue? In cineribus sal fixum cum terra, quæ nulla arte in liquorem redigi potest? In flamma sulphur & sal volatilis? *Helmont.* quidem *de Causis & initiis Naturalium*, solum duo Principia admittit, fermentum & Aquam, quàm alibi æquè Idiotis ac Philosophis ignotam pronuntiat: in *Tr. de Natura contrariorum nescia*, opinatur in semine vim transmutativam aquæ existere, licet in proxime antecedentibus asseruerit naturam sibi nunquam contrariari, imo horrere omne contrarium & quicquid unitatem turbat: atque ita sibimet contrarius contrarium hic admittit: quis enim credat totius substantiæ immutationem sine pugna fieri posse? Quis à se impetrare posset fermenta seminum, quæ Architectus sunt cum θέρμῳ ἐμφύτῳ ejusque subjecto pingui salino, instar Lapidis Philosophorum aquam ita transmutare ut tot tamque diversissima ex hoc elemento inde resultent? Si verò eum *Adeptis* modernis putet lapidem hunc se unire cum particulis scoriis plurimis involutis, atque ex harum puriorum cum illo, novo conjugio, Aurum emergere, naturam quidem contrariorum nesciam stabiliet, attamen simul concedere cogetur Liquorem quem plantæ per radicum poros recipiunt, non simplicissimum existere, sed ex diversissimis particulis compositum, quamvis magis amicæ fermento socientur. Non equidem negarim liquorem recenter adventantem imbui salinis & sulphureis particulis seminis, cùm à pauxillo quoq; bilis magna aquæ copia amarore & à paucis Spiritus Vitrioli guttulis aqua acore inficiatur, at illum propemodum in infinitum multiplicari, eademque principia vel millenis seminibus E. gr. in Cicuta quantitate & viribus paria impertiri incredibile est. Veritati magis consentaneum videtur poros in radicibus ita conformari, ut cuilibet plantæ congruum alimentum admittant: sic verum manebit non omnem terram non omnia ferre; ex pingui tellure uberiorem messem sperandam; segetem lætiorem ex agris stercoratis

tis ſurgere, cujus cauſa etiam delectus ab agricolis habetur, ut videre eſt apud *Varron. de Re Ruſtic. l. 1. c. 38. 39. & 40.* ſic non abſurdum intelligetur in dumeto ex terræ ſpatio arctis circumſcripto terminis creſcere Oxyacantham, uvam criſpam, flammulam Jovis, liguſtrum, Viburnum, acetoſellam, violam, arum, herbam paris, primulam veris, moſcatellam Cordi, fumariam bulboſam aliasque viribus diverſiſſimas, quarum quælibet, non niſi ſibi congruum liquorem aut particulas poris adaptatas ſuſcipit: quòd etiam confirmat polypodium ex ramis quernis enaſcens, ſolùm dulci liquori aditum concedens per poros radicum, præteritis Vitriolicis quibus quercus ſcatent. Liquor admiſſus poſtea ſuccus vocatur atq; evadit proximum totius plantæ alimentum cujus particulæ à congenito & ſolari calore varie diſponuntur, ſubiguntur, uniuntur & ſegregantur, prout individui conſervatio & ſpeciei propagatio id requirit, donec in qualibet planta omnia ad ἀκμὴν ſeu ſummum vigorem pervenerint. Præter terram & aquam cuilibet plantæ ineſſe ſalina & ſulphurea principia teſtatur analyſis Chymicorum artificioſa, qua ex illis eliciunt Spiritus & olea ſale volatili & ſulphure prægnantia, ſal fixum: nuper *Exc. D. Wedelius peculiari libello* ex Plantis ſalis volatilis parandi modum ſeorſim docuit, ut, qui illum fùmo & oleis permiſceri negant, palpare poſſint. Ab horum principiorum miſcela diverſa, prout nimirum unum alterum copia ſuperat, aut hunc vel illum ſitum nacta ſunt, hanc vel illam figuram acquiſiverunt, arctius vel laxius unita fuerunt, aliove modo tertium inde reſultavit, quamlibet plantam diverſam virtutem obtinere exiſtimo, quarum quælibet non abſolutè conſiderata ſed ad hominem comparata diverſos effectus edit: quod nemini mirùm videre debet, cum idem Chymicorum ſolertia ex varia ſalinorum miſtione, exaltatione & obtuſione uni ſubjecto diverſas virtutes conciliare valeat: Exempli loco ſit *Mercurius* qui vivus vacuis ventriculo & inteſtinis in-

teger elabitur, cum ſalibus ſublimatus ventriculi & inteſtinorum tunicis pertinaciter inhæret, illas corrodit, rurſus cum vivo ſublimatus dulceſcit, blandius & ſecurius magiſterio Gialappæ purgat; ☿ vitæ, frequens nunc Caſtrenſium Chirurgorum præſidium, ſurſum deorſumque movet: *Nob. D. Heinricus Screta à Zavorziz* verè Philoſophus Chymicus parat his ☿ diaphoreticum, præſtans auxilium in dolore Iſchiadico & Lue ♀. Plura hujuſmodi in Chymicorum libris reperiuntur. Has plantarum δυνάμεις quispiam Eſſentiales, ſpecificas, aliové nomine per me nuncupare poterit; nec forte admodum abſone, cum ex ordinatione & diſpoſitione Architecti emerſerint tales, quales poſtea effectibus ſe præſtant: non tamen ac ſi ab illo emanent, cum etiam abſente & pridem perdito illo permaneant in pulvere, ſucco expreſſo, etiam in extracto: non enim credere poſſum Ex.gr. in planta purgante à Capra comeſta, in quatuor ejus ventriculis variis modis attrita, in inteſtinis portione ſucci cum Chylo, hinc cum ſanguine mixta, ad mammas tranſportata, lactique confuſa, mediante nutrice poſt varias rurſus immutationes, infanti communicatâ Architectum ſalvum manere, utcunque veluti extractum, tandem ad infantem pervenerit. Si quis formam ſubordinatam his principiis præeſſe putet, in quibus aſſerendis multam operam impendit *Cl. D. Kergerus*, ſub cujus præſidio unita detineantur, per me quilibet ſuo ſenſu abundet, attamen ſi attenderit ad labores Chymicorum intelliget & hos ſæpiùs talium formarum artifices evadere, quod plures Phyſicorum non concedent, qui ab arte formam ſubſtantialem ludi poſſe, quod equidem ſciam, pernegant. Architectum in plantis accidens eſſe neutiquam dixerim, cum in omnibus plantis conſtanter obſervetur à primordio creationis, ſummo Numini obſequentiſſimus diſponatque tam ſtupende omnia, ut potiùs admirari, quam verbis artificium exprimere liceat, neque enim tertium nomen novi, ſervetq; ſibi *Helmontius* ſuum fermen-

fermentum, quod neque ſubſtantia neque accidens ait, ſit Elia, Lælia, Criſpis, nec Vir neque fœmina neque Hermaphroditus: & tandem nihil: non tamen in examine virtutum medicamentorum aut virulentiæ Venenorum curioſius illius naturam attendendam exiſtimo, cum quoque Veteres in excutiendis plantarum temperamentis non uſque adeo de Elementorum aut mixti formis ſolliciti fuerint. An verò Virtutes iſtæ plantarum occultæ ſint & ita prorſus abſconditæ, ut omnes ſenſus fugiant, de illis Judicium ſuſpendendum exiſtat, Venenatæque illudant curioſis, valdè dubito, credoque cum *Cl. D. Creidano*, cum omnes oriantur ex certa materiæ diſpoſitione, in quam ſi reſolvendo indagemus, nullam uſque adeò occultam permanſuram, & ſi occultæ maneant potiùs incuriæ aut torpori noſtro adſcribendum eſſe. Primò enim Principiorum iſtorum materialium, quæ potiſſimum in conſiderationem apud Medicos veniunt, indoles non uſque ignota eſt, quin quoque γαλην ωκότατα ipſis effectus manifeſtos, ceu à cauſa perſpecta & clara, nullis obſcuritatibus involuta provenientes adſcribunt, quamvis quidam illa principiata, aut elementata appellent, iniquè quidem cum vix in alia reſolvi queant, aut ſi reſolvantur, id fiat potius phantaſia, adeo ut vel nulla unquam talia in rerum natura exſtiterint, vel ſaltem non hujus fori ſint, nec unquam cauſæ morborum habita fuerint. Attribuunt iſti ſalibus quibuſdam vim abſtergendi, vellicandi, irritandi, rodendi; quibuſdam auſterioribus vim corrugandi, aſtrigendi; quibuſdam acidis attenuandi; ſulphureis & pinguibus vim deliniendi, laxandi, emolliendi, inflammandi & ſexcenta alia; cuiuſmodi effectus ſi quispiam occultis qualitatibus imputaret, ignorantiæ, imo inſaniæ nomine ipſis vapularet. Chymici induſtria ſua principia hæc exaltantes & puriora iſtentes, aut artificioſe denuò permiſcentes effectus illorum clariſſimos, oculis conſpicuos & manibus palpabiles, exigua quantitate, brevi tempore prorſus admirabiles,

biles, iis præcipue qui horum principiorum ignari ſunt, palam nunc in Theatro Medico proponunt: pugiles inſuper Alkali & Acidum mirandorum effectuum authores in ſcenam producunt, quos non ſolum extra corpus commiſſi præſtant, ſed etiam in corpore noſtro prudenter admiſſi edunt cum ſanitatis emolumento. Hæc plurimis Viris præclaris & incremento rei Medicæ invigilantibus anſam dederunt Morborum cauſas & medicamentorum vires ab hujuſmodi principiis derivare & cum præviderent nova multis ſordere, *Hippocratem de Priſca medic.* in ſubſidium adduxerunt, quem ibi multis aperte ſuccenturiantem habuerunt, cum ſtatim in exordio hypotheſin in cauſis morborum & mortis calidum, frigidum, &c. ſibi figentes aperte errones conſpicuos appellet, ac in contextu ſatis clare in his non ſubſiſtendum probet. Quamobrem *Exc. D. Sennert. de Conſ. & Diſſenſ. cap. 16.* ingenue fatetur, non ſolum ex qualitatibus primis humorum differentiam & Cauſam ſatis explicari poſſe, ſed ſpecialius & per propiores qualitates determinandam eſſe; quod in progreſſu orationis ſeu manuductore, ſeu monitore *Hippocr.* ſecundum hæc principia nervoſe præſtat: ut & *Exc. D. Bruno Dogmat. Med. General. p. 2. c. 7. c. 8. & c. 9.* It. *Cl. Wilhelm. de Rhyn. in Meditat. in t. 24. de Priſc. Med.* & *Exc. D. Ettmüller. Diſput. at. in eundem Textum*, qui videantur ceu hujus aſſertiones illuſtratores eximij. Quibus addi poſſunt *Cl. Takenij Hippoc. Chymic. Ejusd. Clav. Hippocr.* quamvis potiſſimum occupetur in explicandis Acidi & Alkali naturis, pugna indeque reſultantibus productis. Imprimis his facibus prælucentibus medicamentorum facultates feliciter in apricum protraxerunt *Celeb. D. Willis* tùm primum *in libr. de Fermentatione & de Febribus*, tùm poſtea *in lib. de Anima Brut:* & præcipuè in *pharmaceutic. Rat. Exc. D. Joh. Dan. Ludov.* in aureo libro *de Pharmacia noſtro ſeculo applicanda. Exc. D. Wedel. de Medicam. Fac. Exc. D. Bruno Dogmat. p. 6. c. 2. Exc. D. Nic. Peehlin. de Purg.* in quibus plurima occurrunt hæc ſtabilientia,

tia, quæ huc transferre non lubuit: Benevolus Lector ipsos hos fontes adeat, sæpiùs repetitæ lectionis non pœnitebit, nullusque dubito quin in posterum *& Hippocrati & Veritati* sint litaturi: & postquam res intellexerint, non deerunt vel conceptus, vel verba, de quibus alias occultarum qualitatum Patroni solliciti sunt. Imo Venena quatenus seri & sanguinis σύστασιν & intimam miscelam violenter impugnant, non tàm occultis quàm manifestis qualitatibus agere constabit ut *Exc. D.* Wedel. ait *de Med. Fac. l. 2. p. 2. c. 1.* à quo non multum dissentit *Exc. D. Bruno Dogm. Med. Gen. p. 2. c. 8. §. 10.* quorum operandi modum quatuor positionibus determinat atque ex ipsius sententia Venena 1. Quædam magis evidenter agunt in sanguinem, quædam in Spiritus animales. 2. Alia nimium humores & spiritus fundunt, colliquant & exagitant; alia figunt & congelant. 3. Alia mixto modo lædunt. 4. Alia tardissimè nocent. Omnia patentiora fient si singulorum venenorum effectus, ad rationem principiorum materialium plantarum examinabuntur: Si verò alicubi aqua hæreat & propter variam illorum & vix penetrabilem mixtionem quispiam se extricare non valeat, observet modum generationis morborum, seu ordinem causarum & operandi rationem qua remotæ propinquas & hæ morbum producunt, imprimis quo modo vel in humores & spiritus, vel in partes agant illasque afficiant, vel in humores, spiritus & partes simul, quæ alias in aliorum morborum Generatione observanda ἀξιολόγως monet *Exc. D. Bruno Dogm. Med. Gen. p. 2. c. 9.* Cùm salia varias figuras habeant, & aliter atque aliter ob connubium particularum sulphurearum efformentur, quæ in partes sensu tactus præditas, nondum turbatis humoribus agunt, non abs re erit si & horum spicula ad explicandos venenatorum effectus arripientur, cum harum partium læsiones sævissima Symptomata consequantur, toto Systemate animali in consensum rapto, seu ut *Helmontius* loquitur Archeo furioso reddito, unde Spiritus

& hu-

& humores admodum turbantur, quamvis E.gr. nihil adhuc Venenatorum effluviorum ſanguini permixtum fuerit, vel ſaltem nondum hac proportione quæ horum ſyſtaſin gravius perturbare, aut peſſumdare per ſe poſſet.

CAPVT VIII.

GEnerationibus præmiſſis, videndum nunc quibus qualitatibus inſtructa, & qua ratione vim ſuam *Cicuta* hæc *aquatica* in ſingulis exſeruerit. *Jacobus Mæderus* Cicutæ hujus radices maſticatas aliquandiu intra ventriculum detinuit, & lætus ſubridenſque domum rediit: interea radicum fiuſtula in ventriculo à liquore illius, quo ſemper in omnibus hominibus madet, emollita fuerunt, ſuccus ejus prolectus liquorem tinxit, qui tunicæ cruſtaceæ poros ſubiens, procul dubio tunicam nerveam vellicando plus liquoris emulſit, nam poſt obitum, ceſſante fibrarum conſtrictione, multò majore copia ſpuma virore quidem tincta ex ore à ventriculo regurgitans, toto reliquo diei & noctis ſpatio ad horam ſepulturæ emanavit, quam ex plurimis radicibus, quibus capiendis ventriculus multis modis impar fuiſſet, exprimi potuiſſet. Liquorem iſtum ventriculi, quem fermentum ejus exiſtimo, ſi non glandulæ (quas quidam jam invenerunt, ſed ſolitarias ſimileſque inteſtinorum) ſaltem extrema capillamenta arteriarum fundant, idque forma liquoris, qui mora in ventriculo à calore lentorem acquirit, ac mucoſus evadit, non ſecus ac ſerum ſanguinis & lympha: quotiescunque enim ventriculos tum ruminantium, tum aliorum animalium, etiam humanos perluſtravi, deterſis omnibus contentis, omnique humido iteratis vicibus exſiccato, dum ventriculum, fibras & nervorum diſperſionem inquirendo, varie verſabam, ſæpiſſime rurſus intus maduit & ſæpe ſatis largiter: imprimis id mihi evenit in examine Ventriculorum hominis, ſuum, canum,